

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۱۰/۰۸

عبدالباري جهاني

له پردیو سره د پردو تر شا د سولي خبري

د یکشنبې په ورځ، د اکتوبر پر اوومه نېټه، بیا هم د پخوا په څېر، د ویرژلو خبرونو باران وو. په خبري رپوټونو کې راغلي وه چې طالبانو د سیدآباد د اولسوالی د پولیسو قوماندان او څو تنه پولیس وژلي دي. په غزني کې یې څلور پلونه وړان کړي دي. په کابل کې د دوو چاودنو په اثر یوولس تنه وژل سوي او یو شمېر نور ټپیان سوي دي. د کندهار د معروف په اولسوالي کې د واده پر ورا باندې په هوایي حمله کې څلور تنه وژل سوي او د ناوي په شمول، یو شمېر نور ټپیان سوي دي. د طالبانو خبري اژانس وايي چې د الخندق د عملیاتو په ترڅ کې یې، د سیدآباد پر اولسوالی باندې په حمله کې د پولیسو قوماندان، جنایي امر، د اربکیانو دوه قوماندانان او په لس هاوو پولیس وژلي او ټول دولتي تاسیسات او پوستې یې فتح کړي دي. په فاریاب کې د پښتون کوټ په اولسوالي کې یې یوه پوسته فتح کړې او دوولس تنه عسکر یې وژلي دي. په پکتیا کې یې درې رینجر موټرونه تخریب کړي او پنځلس عسکر یې وژلي دي. خبري اژانسونه دغه راز وايي چې د غزني، وردگ، لوگر او پکتیا په ولایتونو کې برېښنا قطع سوي ده (ګواکي پخوا یې بشپړه برېښنا درلوده!) البته د برېښنا وزیر ژمنه کړې ده چې د امنیت له ټینګېدلو سره به د برېښنا مزي بیرته ترمیم سي او دی سیمو ته به بیرته برېښنا اعاده سي. دا هغه خبرونه او رپوټونه دي چې خبري اژانسونه او ورځپاڼې د رپوټ خپرولو په ارزښت ورته قایل سوي دي. نور نو، له فاریاب څخه نیولې تر نیمروز پورې، د هیواد په هره سیمه کې، هره ورځ او هره شېبه، ناوړې او نا دودې روانې دي.

دا د یوې ورځې ویرژلي خبرونه وه. البته په افغانستان کې هره ورځ او هر شېبه تر دې هم ناکاره او یا نسبتاً کراره تېرېږي. که د کابل په دوو چاودنو کې، خدای مه کړه، سل تنه او یا زیات کسان وژل سوي وای؛ اوس به اولسمشر اشرف غني اعلاميې صادري کړي، بیرغونه به نیم ځورند او طالبانو ته به یې یو ځل بیا اخطار ورکړی وای چې نور نو د حکومت زغم او حوصله پای ته رسېدلې او په تعرضي عملیاتو پیل کوو او ګناه به یې د هغو کسانو په غاړه وي چې سوله نه غواړي. پخواني اولسمشر حامد کرزي به یو ځل بیا پر ستوني زور کړی او ویلي به یې وای چې نور طالبان د ده وروڼه نه دي بلکه د هیواد د دښمنانو په سترګه ورته ګوري. په داسې حال کې چې یوولس تنه او سل تنه یوازې د کمیت خبره ده. د سیدآباد د اولسوالی ځوانیمرګ قوماندان، د کابل د ښار یو مظلوم دوکاندار او د معروف د اولسوالی د واده ګډون کونکي هر یو جلا جلا، په امنیت او سوله کې، د ژوند کولو حق لري او حکومت د هر یوه د سر د ساتنې مسئولیت په غاړه لري. یو تن او سل تنه دواړه یوه خبره ده.

تردې ویرژلي مقدمې چې را تېرسو، د افغانستان د سولي مذاکراتو ته به د تاریخچې له اړخه نه، چې د یوه کتاب کار دی، بلکه د پرنسپل له اړخه یو نظر واچوو. د ۱۹۸۰ د لسيزې د وروستیو کلونو څخه، په دې زیات وکم دېرشو کالو کې، چې په افغانستان کې د سولي د ټینګېدلو په باره کې هر ډول خبري سوي دي نو د افغانستان د اولسونو اراده په هیڅ توګه پکښې څرګنده سوي نه ده. د ۱۹۸۰ د لسيزې په وروستیو کلونو کې، د ژینو د سولي په خبرو کې، د افغانستان حکومت ته ځکه چا برخه نه ورکوله چې هغه یې د شوروي اتحاد ګوډاګی باله او په استازیتوب یې پخپله شوروي اتحاد برخه اخیستله. د مجاهدینو مشرانو ته، چې د داوود خان او ان د ظاهر شاه له زمانې څخه د ذوالفقار علي بوټو او آی ایس آی رېزه خواره وه، چا د سړیو په سترګه نه کتل؛ او په استازیتوب یې د پاکستان مقاماتو په جګه غاړه برخه اخیستله. د دې مذاکراتو نتیجه هغسي سوه چې ټولو ولیده. د مجاهدینو مشرانو او قوماندانانو، چې اوس هم د هیواد د ټولو ادارو د چارو واګي په لاس کې لري او د هیواد اساسي قانون، سوله او امنیت یې پر غمل کړي دي، کابل، د لېونیولپوانو د ډلو په څېر، اشغال کړ او افغانستان، په تېره کابل، کندهار او ننگرهار کې یې داسې تباہ کړ چې د هیڅ بېګانه فاتح په وخت کې نه وو تباہ سوي. په ټول افغانستان، په تېره بیا کابل، کندهار او ننگرهار کې یې داسې قتلونه، جنايتونه، بې عزتۍ او بې ناموسی وکړي چې د هیواد په تاریخ کې یې سابقه نه درلوده. د دې دواړو مارانو او بدماشانو یو قوماندان عطا نور، چې ویل کېږي د میلیارډونو ډالرو څښتن دی او د یوه سلطان په څېر ژوند لري، په خپل زور

د پاڼو شمېره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رایرلو مخکې په خیر و لولئ

دونه غره دی چې څو ورځې مخکې یې په تلوېزيوني مرکه کې وویل چې که خارجیان اجازه ورکړي څو ورځو کې ارگ نیولای سي.

اوس دا دی یو ځل بیا د سولې خبرو یو څه زور هغه وخت واخیست چې افغاني الاصله امریکایي ډیپلوماټ ډاکټر زلمي خلیل زاد ته د سولې د خبرو د پر مخ بېولو چارې وسپارلې سوي. ډاکټر زلمي خلیل زاد، هم د خپل علمي صلاحیت او هم د مجاهدینو له مشرانو سره د تقریباً پنځه دېرش کلن تماس او آشنایي له امله، تر ټولو کسانو او تر بل هر چا پر ځای او معقول انتخاب دی. ما پخپله په هر خصوصي مجلس کې د دې پر ځای انتخاب تائید او ملاتړ کړی دی. خو زما هیله دا وه چې هغه به له طالبانو سره مستقیم تماسونه پیل کړي او هغوی به یا له امریکایانو او یا له حکومتي مقاماتو سره خبرو ته کښېنيوي. ښاغلي خلیل زاد، زما او ښایي د ډېرو نورو افغانانو د انتظار په خلاف، بیا هم له خارجیانو سره خبرې پیل کړي او په زړه پوري خبره دا ده چې په یوه ځل یې په سیمه کې د پاکستان، منځنۍ آسیا، چین، روسیې، سعودي عربستان او نورو سره د خبرو کولو پلان طرح کړ.

که له ډیپلوماټی او ژورو سیاسي او علمي تحلیلونو څخه را تېر سو؛ نو د دې خبرې معنا به دا وي چې دا ټول هیوادونه د افغانستان په سوله او جنگ، او په تېره بیا د جنگ په دوام کې، خپلې گټې لري. په دې حساب نو باید دې ټولو قدرتونو او هیوادونو ته، چې هر یو باید خپلې جلا جلا دلچسپې ولري، فناخت او امتیازات ورکړه سي څو په افغانستان کې له مداخلو څخه لاس واخلي او د سولې په ټینګولو کې همکاري وکړي. که دا ټول هیوادونه، په ریشټیا هم، د افغانستان په روانو جنگونو او بې امنیتيو کې لټار وي نو ښایي گټې یې هم له یوه بل سره په ټکر کې وي. په دې حساب نو دا لاره ډېره اوږده ده او زه بېرېرم چې زموږ حاجي به د مکې پر ځای د ترکستان خواته روان وي. که د زلمي خلیل زاد له تلابونو څخه، چې ښایي نتیجه ورکړي او یا یې ورته کړي، را تېر سو نو د افغانستان د سولې خبرې او تلابونه له لومړي سره ډېر خراب پیل سوي ول. د سولې تلابونه، د دې پر ځای چې پر یوه لاس وای او له یوه مرکز څخه اداره سوي وای، له لویه سره، له څومرکزونو څخه پیل سول. زموږ نیکونو او پلرونو خو دا مثل هسي بېځایه نه دی کړی چې وایی په ډېرو قصابانو کې غوا مردارېږي. که د سولې له عالي شورا څخه را تېر سو، چې پخواني او اوسني اولسمشر خپلو رقیبانو او احتمالي دښمنانو او مخالفینو ته د رشوت او امتیازاتو ورکولو لپاره جوړه کړي او پراخه کړي ده، او هر وخت یې مشري د سولې څرګندو دښمنانو، ربانیانو، گیلاني او خلیلي ته ورکړي ده، نو د سولې جریان، چې د افغانستان بېګناه او مظلوم اولسونه، د ژوندي پاته کېدلو لپاره د اکسیجن او وینو په څېر اړتیا ورته لري، نا اهلو کسانو او مرکزونو ته سپارل سو دی.

یو ځل مو ولیدل چې د کوتي په ښار کې یوه دوکاندار خپل ځان اولسمشر حامد کرزي ته د ملا منصور په حیث معرفي کړ او د سولې د خبرو او یا په طالبانو کې د بې اتفاقی د ایجادولو په نامه یې څو ځله کابل ته په الوتکو کې پټ سفرونه وکړل او په پلنډو ډالرونه یې واخیستل. دوکاندار په خپله مخه ولاړ او آی ایس آی سازمان یې زموږ په حکومت او امنیت پورې په خلاصه خوله وځنډاوه. که حکومت موجود وای او یا د حکومت په مقاماتو کې حیا او شرافت موجود وای نو باید چې د دفاع له وزیر څخه نیولې تر ټولو مسئولو امنیتي مقاماتو پورې یې له خپلو کارونو څخه استعفاوې کړي وای او خپل اولسمشر یې له دایمي شرمولو څخه ژغورلی وای.

څه باندې درې کاله مخکې، زه په کابل کې د لوی اختر له لمانځه څخه وروسته اولسمشر اشرف غني ته نیژدې ولاړ وم چې هغه په خپله وینا کې د طالبانو مشر ملا محمد عمر ته، په ډېر عجز او زاریو، د سولې او له حکومت سره د مخامخ خبرو پېشنهاد وکړ. درې ورځې وروسته څرګنده سوه چې ملا محمد عمر څه باندې درې کاله مخکې وفات سو او طبیعي خبره ده چې د اولسمشر د سولې د خبرو پېشنهاد به یې نه وي اورېدلی. دا چې آی ایس آی به بیا هم څومره را پورې خنډلي وي هغه په هر صورت؛ خو څو ورځې وروسته ډاکټر عبدالله، د وزیر او په شورا کې، دا خبره په ټوکو یاده کړه او د هغه طرفدارو وزیرانو په یوه سلا وځنډل. ما له ډاکټر عبدالله څخه پوښتنه وکړه چې حکومت خپلو امنیتي ادارو ته په سل هاوو میلیونه ډالره د څه لپاره ورکوي چې هغوی بالاخره له خپل دښمن څخه دومره بې خبره دي چې د هغوی د رهبر له وفات څخه، کلونه وروسته، اطلاع نه لري. که امنیتي ادارې په دغه اندازه یې خبرې وي او د حکومت نیمایي وزیران او د هغوی مشر په خپل اولسمشر ملنډي وهي نو د سولې دي هم خدای مل سي.

دغه گړی، تر هغه ځایه چې زه معلومات لرم، د سولې د حیاتي مسلي کارونه، د سولې د عالي شورا رئیس خلیلي، چې د جنگ څرګند طرفدار دی، د سولې د عالي شورا د دارالانشاء ریاست، د امنیت ریاست، داخله وزارت، د دفاع وزارت، د اولسمشر د ملي امنیت سلاکار او د هغه لویه او پراخه اداره، د اولسمشر کاکا، پخپله اولسمشر او د سولې په چارو کې د هغه گڼ مشاورین او ارشد مشاورین ټول پر مخ بیایي؛ زیاتره له یوه بله بې خبره وي؛ او هر یو یې پر خپل سر ډنگوي. په دومره قصابانو کې باید غوا مرداره نه سي؟؟!

که امریکا، ناټو او د افغانستان حکومت ته د ملاهیت الله او د طالبانو د لویو مشرانو وژل او د هغوی د جنگي او سیاسي مرکزونو له منځه وړل میسر وي او په لوی لاس دا کار نه کوي نو دا خو د افغانستان له مظلومو اولسونو سره څرګند خیانت دی. او که چېرې هغوی له منځه وړلای نه سي او هغوی ریشټیا هم دونه قوت وي چې هره ورځ او هر آن حکومتي مرکزونه او لوی ښارونه تهدیدولای سي او بیا هم د سولې خبرو ته نه ورسره کښېني نو دا هم له

اولسونو سره د خیانت تر پولي پوري ظلم دی. غر که جگ دی پر سر یې لار سته. که دښمن کمزوری دی نو باید چې لاسونه یې لنډ کړل سي او که دښمن غښتلی دی او د له منځه وړلو توان یې په چا کې نسته نو باید چې د سولي کولو او جنگ د پای ته رسولو لپاره شرافتمندانه امتیازات ورکړل سي. حکومت کولای سي چې د امریکا د ډالرو په زور او د کانکریټي او اوسپنيزو قلاوو شاته په کلونو کلونو خپل حاکمیت ته دوام ورکړي خو د دي واک او حاکمیت دوام د میلیونو انسانانو د وینو، تباھيو او بدمرغيو په بیه تمامېږي. زه یقین لرم چې د افغانستان حکومت، د بین المللي ادارو په مرسته، سوله ټینګولای او دا د کلونو رنځ ختمولای سي. خو د سولي دښمنانو او نا اهلو کسانو ته د دي حیاتي مسئلې سپارل د وطن پالونکو مشرانو کار نه دی.

په دي وروستیو شپو ورځو کې داسي رپوټونه خپاره سوي دي چې د بلک واټر په نوم امنیتي موسسې مالک، چې په عراق، کې یې په زرګونو بشري جنايتونه کړي، نړۍ او د ملګرو ملتونو موسسه په خبره ده، د افغانستان د جنگ د اجاره کولو پېشنهاد کړی دی. د دي ادارې مشر اریک پرینس د امریکا د جمهوررئیس ډانلډ ټرمپ ملګری دی؛ خو یې د امریکا په اوسني حکومت کې د پوهني وزیر ده او له ډېرو زیاتو سناتورانو سره له نیژدي پېژني. باوري خبري سرچینو ويلي دي چې اریک پرینس په افغانستان کې د خپل ځان په څېر جنايتکارو قوماندانانو سره ، چې یوازي د خپلو مادي ګټو خیال ساتي او په دنیا کې هیڅ ډول پرنسیپ او اصولو ته عقیده نه لري لیدني کتني کړي دي. که دا کار په ریشتیا وسي او د افغانستان جنگ اچيرو عسکرو ته، چې اکثریت یې مسلکي او حرفه اي جنايتکاران دي، وسپارل سي نو دا به د دي مظلوم او بی دفاع هیواد په راتلونکو پېښو کې د تراژیدو یوه بله لړۍ وي.

پای